

Беларуская ССР напярэдадні VIII Усесаюзнага з'езда Саветаў

Набліжаецца VIII з'езд Саветаў Саюза ССР. Гэта гістарычны з'езд, які ўвойдзе ў гісторыю Вялікай Соцыялістычнай Рэвалюцыі адною з самых яркіх старонак яе развіцця, бо з'езд Саветаў збіраецца для таго, каб зацвердзіць вялікую сталінскую Канстытуцыю, у якой запісаны гіганцкія заваяванні соцыялізма.

Найшырэйшыя масы гераічнага савецкага народу з жывейшай цікавасцю абмяркоўваюць і глыбока вывучаюць праект сталінскай Канстытуцыі і аднадушна яго адабраюць. Асабліваю цікавасць да праекта Канстытуцыі праяўляюць працоўныя масы раней прыгнечаных нацыянальнасцей. Дзесяткі і сотні тысяч людзей у час абмеркавання праекта Канстытуцыі ўспамінаюць сваё мінулае жыццё, параўноўваюць яго з жыццём сучасным.

Працоўныя масы Беларускай ССР, так сама як і іншыя народы Саюза, праводзяць гэтыя параўнанні сучаснага з мінулым. Такія параўнанні з'яўляюцца натуральнымі і зразумелымі, бо мінулае беларускага народу—гэта галеча і голад, гэта нагроўны гнёт: палітычны, соцыяльна-эканамічны і нацыянальны, гэта бяспраўе, гэта панская кабала і опіум рымска-каталіцкай і праваслаўнай царквы. Пры рускім царызме былі беларусы, але не было Беларусі, а была калонія рускага царызма з «чартой аседласці» для яўрэйскага насельніцтва.

Беларускі народ упершыню ў гісторыі свайго развіцця набыў сваю дзяржаўнасць толькі ў выніку перамогі Вялікай Окцябрскай рэвалюцыі, у выніку перамогі пролетарскай дыктатуры.

Чым глыбей заглядаеш у гістарычнае мінулае, тым больш велічна ўзвышаецца над гісторыяй вякоў вялікая Канстытуцыя Саюза ССР і яе вялікі творца таварыш Сталін. Кожны грамадзянін нашай магутнай краіны Саветаў, да якой-бы нацыянальнасці ён ні належаў, адчувае сябе поўнапраўным членам вялікай сям'і народаў СССР, ён разумее, што яго правы абараняюцца сталінскай Канстытуцыяй.

Беларуская ССР, як самастойная рэспубліка, створана партыяй Леніна—Сталіна, а непасрэдным яе творцам і арганізатарам з'яўляецца таварыш Сталін. Дастаткова заглянуць у гістарычныя дакументы, каб убачыць непасрэдную гістарычную ролю таварыша Сталіна ў справе стварэння Комуністычнай партыі (большэвікоў) Беларусі і Беларускай ССР. З гэтых гістарычных дакументаў відаць, як уважліва, крпатліва і клапаціліва працаваў таварыш Сталін над арганізацыяй БССР і КП(б)Б.

У кароткім артыкуле не прадстаўляецца магчымым прывесці ўсе дакументы. Аб іх яшчэ многа прыдзецца пісаць і таварыць пры напісанні гісторыі КП(б)Б і гісторыі БССР. Напомню толькі некаторыя з гэтых дакументаў, якія захоўваюцца ў нашых партыйных архівах.

30 снежня 1918 года VI Заходняя канферэнцыя большэвікоў вынесла пастанову аб арганізацыі Беларускай Совецкай Соцыялістычнай Рэспублікі, а сама партыйная канферэнцыя, па прамоу ўказанню таварыша Сталіна, перайменавала сябе ў Першы з'езд Комуністычнай партыі большэвікоў Беларусі.

На падставе рашэння гэтай канферэнцыі 1 студзеня 1919 года быў апублікаван маніфест першага Рабоча-Сялянскага Урада Беларусі, якім Беларусь абвешчана самастойнай совецкай рэспублікай; гэтым-жа маніфестам буржуазная беларуская рада («БНР») абвешчана па-за законам, як арганізацыя контррэвалюцыйная, створаная нямецкім імперыялізмам і яму прадаўшаяся.

Але ўсім гэтым афіцыйным пастановам і актам прадшэствавала паслядоўная і глыбокая арганізацыйна-палітычная работа таварыша Сталіна, які сістэматычна, крок за крокам, падрыхтоўваў стварэнне КП(б)Б і Беларускай ССР. Таварыш Сталін у той час неаднаразова выклікаў да сябе кіраўніка беларускіх большэвікоў і большэвікоў Заходняга фронту тав. А. Мяснікова і іншых работнікаў і даваў ім канкрэтныя ўказанні, як практычна арганізаваць Комуністычную партыю (большэвікоў) Беларусі і Беларускаю рэспубліку. Ён раслупачваў палітычнае значэнне гэтых гістарычнага мерапрыемства.

Аб гэтым ёсць таксама і рад пісьмовых указанняў таварыша Сталіна, адрасаваных на імя тав. Мяснікова. Таварыш Сталін асабіста кіраваў фармаваннем першага урада Совецкай Беларусі і падбіраў у яго людзей. Ён вызначаў, цяжкія і настойліва раслупачваў задачы, якія ўставалі перад маладой Беларускай рэспублікай.

Некаторыя мясцовыя работнікі, якія адлюстроўвалі нацыяналістычныя ўплывы, памылкова падыходзілі да пытанняў, што стаялі перад БССР як у час, так і пасля яе ўтварэння. Таварыш Сталін цвёрда і настойліва патрабаваў ад усіх работнікаў дакладнага правядзення ў жыццё дырэктыў нашай партыі. Аб гэтым сведчыць і тэлеграма таварыша Сталіна некаторым мясцовым работнікам, якія, пад даўленнем нацыяналістаў і, памылкова разумеючы задачы ўтварэння БССР, дапускалі скажэнне дырэктыў партыі і тым самым ігралі на руку нацыяналістам.

Да Окцябрскай рэвалюцыі ў Беларусі былі паасобныя большэвіцкія арганізацыі, а таксама і большэвіцкая арганізацыя Заходняга фронту, якая звязвалася непасрэдна з ЦК РСДРП(б). Напрыклад, існавала Менская партыйная арганізацыя і Менскі камітэт, кіруемы тт. Мясніковым і Фрунзе, Палёская партыйная арганізацыя і Палескі камітэт, кіруемы тав. Кагановічам Л. М., Бабруйская арганізацыя і інш. А ў 1918 годзе, пад непасрэдным кіраўніцтвам таварыша Сталіна, была створана партыйная арганізацыя—КП(б)Б, якая аб'яднала ўсіх большэвікоў, працаваўшых на тэрыторыі Беларусі, і атрымала сваё арганізацыйнае афармленне як нацыянальная партыйная арганізацыя на VI Заходняй партыйнай канферэнцыі, перайменаваўшай сябе ў Першы з'езд КП(б)Б.

Вельмі характэрнай з'яўляецца тая акалічнасць, што і назва партыйнай арганізацыі Беларусі—«КП(б)Б»—дана асабіста таварышом Сталіным, аб чым сведчаць дакументы, пісаныя таварышом Сталіным.

Усе ўпамянутыя, а таксама і іншыя сталінскія дакументы і ў далейшым будуць служыць беларускаму народу і членам КП(б)Б яркім

напамінаннем аб гістарычным пераходзе працоўных мас Беларусі з мінулага жабрацкага быцця ў новы свет соцыялізма, аб пераходзе ад жыцця жабрацкага і забітага да жыцця радаснага, шчаслівага і зможнага.

У святле гэтых гістарычных фактаў яшчэ больш гнуснымі выглядаюць спробы беларускіх буржуазных нацыяналістаў і іх агентаў нацыянал-апартуністаў фальсіфікаваць гісторыю Беларусі і гісторыю КП(б)Б.

Контррэвалюцыйныя беларускія нацыяналісты актыўна перашкаджалі стварэнню БССР; яны прадавалі беларускі народ нямецкім і польскім імперыялістам, імкнуліся ператварыць Беларусь у каланіяльны прыдатак заходнеўрапейскіх буржуазных дзяржаў (Германіі, Польшчы), але яны пралічыліся ў сваіх разліках, і іх стаўка аказалася бітай, як аказаліся бітымі і акупанты—нямецкія і польскія імперыялісты.

Будучы разгромленымі ў адкрытым баі, беларускія контррэвалюцыйныя нацыяналісты, прымяняючы метады двурушніцтва ўжо ва ўмовах Савецкай Беларусі, імкнуліся працягнуць сваю варожую тэорыю аб тым, што «роданачальнікам беларускай дзяржаўнасці з'яўляецца Крывія» (тэорыя нацдэма Ластоўскага), а нацыянал-апартуністы ўнутры КП(б)Б, як прамыя суўдзельнікі контррэвалюцыйных нацдэмаў, прапаведвалі аб тым, якія «КП(б)Б бярэ свой пачатак ад Беларускай Соцыялістычнай Грамады» («БСГ») — гэтай буржуазнай нацыяналістычнай арганізацыі, што была «БСГ» з'яўляецца прабацькам камуністычнай партыі будучэўшай Беларусі.

Нажаль, гэтыя буржуазныя тэорыі хадзілі ў Беларусі доўгі час. Яны прапаведваліся так званымі «гісторыкамі» Ігнатаўскім—гэтым двурушнікам і агентам дэфензывы, фашыстамі Ластоўскім, Трамповічам і не толькі імі. Знаходзілася ямада іх саюзнікаў з партбілетам у кішэні, якія прапаведвалі аб тым, што «рэвалюцыя ў Беларусі прышла ад сахі», што «эканамічнаму ўкладу беларускага народу родствены ўклад заходніх буржуазных дзяржаў (Польшча, Літва і інш.); значыць Беларусі па дарозе з Захадам, а не з Масквой» і т. п.

Адсюль, г. зн. з гэтых антысавецкіх контррэвалюцыйных тэорый, узнікла вядомая прышчэпаўшчына ў зямельным пытанні.

Спаборнічаючы з беларускімі нацдэмамі, яўрэйскія нацыяналісты-бундаўцы са свайго боку працягвалі свае варожыя тэорыі аб тым, што «КП(б)Б бярэ свой пачатак ад бунда і што была бундаўцы складаюць асноўнае ядро КП(б)Б».

І тыя і другія, прыпісваючы сабе «рэвалюцыйную» ролю, абягаючы контррэвалюцыйнае мінулае сваіх буржуазных нацыяналістычных партый, забыліся аб тым, што іменна сярод гэтых катэгорый двурушнікаў знаходзілі сабе падтрыманне і апору тройчы ганебныя мярзаўцы, шкіднікі і тэарысты—забойцы-трацкісты і зіноўеўшы і трацкісты, і зіноўеўцы, і правыя апартуністы як раней, так і ў апошні час, знаходзілі сабе саюзнікаў іменна сярод беларускіх і яўрэйскіх нацыянал-апартуністаў, аб чым таксама сведчаць факты і апошняга часу.

Зрошчванне і змыканне трацкіска-зіноўеўскіх падонкаў, правых апартуністаў, бундаўцаў і беларускіх нацыянал-апартуністаў у адзіную шарэнгу контррэвалюцый з'яўляецца характэрным фактам.

КП(б)Б пад кіраўніцтвам ЦК ВКП(б), кіруючыся ўказаннямі таварыша Сталіна, выкрыла гэтыя буржуазна-кулацкія тэорыі і на-галаву разграміла нацыяналістычную контррэвалюцыю і яе ідэолагаў.

Аднак нельга думаць, што з нацыяналістычнымі ворагамі ўсё па-

кончана, што іх «тэорыі» не будуць мець рэцыдываў. Трэба мець на ўвазе, што падонкі нацыяналістычнай контррэвалюцыі паспрабуюць яшчэ сям-там праявіць сябе. Таму патрэбна максімальная рэвалюцыйная пільнасць; патрэбна ўсямерна авалодваць большэвіцкім майстэрствам—уменнем распазнаваць ворагаў, якой-бы маскай яны ні прыкрываліся.

Абмяркоўваючы праект сталінскай Канстытуцыі і выпрацоўваючы новую Канстытуцыю БССР, працоўныя масы Беларусі таксама з гонарам успамінаюць і гераічныя дні перамог на фронтах грамадзянскай вайны. Яны ўспамінаюць 1919 год, калі пад непасрэдным кіраўніцтвам таварыша Сталіна вялі барацьбу за сваё вызваленне, выконваючы яго загады па Заходняму фронту, дзе таварыш Сталін з'яўляўся галоўным арганізатарам абароны Беларусі і яе сталіцы—горада Менска. Таксама ўспамінаюць і пераможнае вызваленне Беларусі ад польскай акупацыі.

Сталінскі план разгрому інтэрвентаў на галоўным напрамку—Паўднёвым і Паўднёва-Заходнім фронтах—уключаў у сябе задачу разгрому і польскіх акупантаў на Заходнім фронце, аб чым, у прыватнасці, сведчыць загад таварыша Сталіна па Паўднёва-Заходняму фронту ад 29 чэрвеня 1920 года, які прадпісвае разгарнуць наступленне па ўсяму фронту, у тым ліку і ў раёне Ельска, Мазыра, у раёне ракі Прыпяці і іншых участках Заходняга фронту. Тысячы рабочых і калгаснікаў Беларусі ўдзяляюць гэтыя гераічныя дні барацьбы за сваё вызваленне ад польскіх палкоўнікаў і памешчыкаў; яны адначасова выражаюць сваю любоў і адданасць вялікаму арганізатару перамог на ўсіх фронтах, стваральніку Беларускай ССР і другую беларускага народу, вялікаму Сталіну.

Аб гэтым сведчаць выказванні тысяч беларускіх рабочых і калгаснікаў пры абмеркаванні праекта сталінскай Канстытуцыі: калгаснік калгаса «Авангард» пагранічнага Капыльскага раёна В. П. Чэрных у сваім выступленні таворыць: «У праекце сталінскай Канстытуцыі адлюстраваны велізарныя перамогі, дасягнутыя ў нашай краіне пад кіраўніцтвам вялікага Сталіна. Калі пачнуцца выбары, я, як і ўсе працоўныя, першы свой голас падам за таварыша Сталіна, бо таварыш Сталін даў нам, беларускім сялянам, светлае, радаснае жыццё, ён клапаціцца аб нас, аб калгасніках, як родны бацька».

Праект новай Канстытуцыі БССР складзен у поўнай адпаведнасці з Канстытуцыяй Саюза ССР. У гэтым яго непарушная аснова. У II артыкуле праекта Канстытуцыі БССР гаворыцца, што Беларуская ССР з'яўляецца самаўнай і неадлучнай часткаю вялікага Саюза ССР на яго заходніх граніцах. Усе працоўныя БССР аднадушна заяўляюць, што яны грудзьмі будуць абараняць недатыкальнасць свяшчэнных граніц СССР. Калгаснік Гайка Міхаіл з Капыльскага раёна ў сваіх словах ярка адлюстроўвае волю ўсіх калгаснікаў Беларусі. Пры абмеркаванні Канстытуцыі ён заявіў: «Калі партыя і ўрад і першы маршал тав. Барашылаў паклічуць нас абараняць нашу дарагую радзіму, то мы, калгаснікі, заўсёды гатовы асядлаць калгасных коней і стаць на абарону савецкіх граціц. Мы ніколі не аддамо таго, што заваявалі пад кіраўніцтвам нашага роднага Сталіна».

Уся краіна Советаў сустракае VIII з'езд Советаў Саюза ССР велізарнымі дасягненнямі. Беларуская ССР за гады соцыялістычнага будаўніцтва ператварылася ў квітнеючую рэспубліку на заходніх граніцах Саюза ССР. Гаспадарка, культура, матар'яльнае становішча беларускага народу атрымалі гіганцкі размах у сваім развіцці і падняты на высокі ўзровень.

Шырокія масы беларускіх рабочых і сялян актыўна змагаюцца за стаханавскія метады работы на фабрыках, заводах, на палях калгасаў і саўгасаў.

Ленінска-сталінская нацыянальная палітыка поўнасьцю вастаржэ-ствавала, яна ў дзеянні, яна дала здзіўляючыя свае рэзультаты ва ўсіх праяўленнях народнай творчасці як у галіне вытворчасці, так і ў галіне культуры і мастацтва.

Беларуская ССР падыходзіць да з'езда Саветаў з гіганцкімі поспехамі. Асноўныя гаспадарчыя работы 1936 года будуць поўнасьцю завершаны. Промфінплан прамысловасці БССР па ўсіх наркаматах паспяхова выконваецца. Рабочыя Беларусі ўзялі на сябе абавяза-цельства промфінплан не толькі выканаць, але і перавыканаць і даць дадаткова, звыш зацверджанага ўрадам гадавога плана, прадукцыю на сумму 131,8 млн. рублёў. Усяго па промфінплану 1936 года прадпрыемствамі Беларусі будзе выпрацавана прадукцыі на суму да 2 мільярдаў рублёў.

Гэтыя даныя сведчаць таксама аб велізарных поспехах індустры-ялізацыі БССР, асабліва калі прыняць пад увагу, што Беларусь да Окцябрскай рэвалюцыі не мела сапраўднай прамысловасці, і прадук-цыя прамысловай вытворчасці ў 1913 годзе роўна была 99,9 млн. руб. у пераводзе на цэны 1926-27.

Уся прамысловасць Беларусі створана амаль нанова. Створана так-сама і мясцовая апалавая база. Да рэвалюцыі здабывалася ўсяго 14 тыс. тон торфу ў год, а ў багучым годзе здабыта больш 2 млн. тон торфу, што складае 43 проц. усяго апалавага балансу рэспублікі.

Беларусь стала буйным цэнтрам варштатабудаўніцтва. Па вы-творчасці варштатаў яна дае каля 10 проц. усёй прадукцыі Саюза ССР. Напрыклад, заводы Віцебска забяспечваюць аўтатрактарную прамысловасць Саюза некалькімі тыпамі шліфавальных варштатаў, якія яшчэ нядаўна імпартаваліся з-за граніцы. На гідратурбіны малой магутнасці (да 100 конскіх сіл), якія вырабляюцца на Бабруйскім за-водзе для мясцовых гідрастанцый, паступаюць заказы з далёкага Узбекістана і іншых частак Саюза.

Створана вытворчасць ацэтана (растварыцель), які выпрацоўваецца з бульбы. Занава пастаўлена акулярная вытворчасць. Віцебская аку-лярная фабрыка з'яўляецца асноўнай фабрыкай для снабжэння аўта-трактарнай і авіяцыйнай прамысловасці.

Кафельныя пліткі, якія вырабляюцца на капільскіх кафельных заводах, распаўсюджваюцца па ўсёй краіне; імі-ж абліцавана Маскоў-скае метро. Здабываецца «крокус» з красачных жалезных руд для шліфавання оптыкі.

У Беларусі пабудавана адна з буйнейшых у Саюзе фабрык «Маг-валакно», якая выпрацоўвае штучны шоўк, які карыстаецца вялікім попытам з боку тэкстыльнай і трыкатажнай прамысловасці Саюза ССР.

Віцебскі шчачіна-шчотачны камбінат і менская шчотачная фаб-рыка даюць больш 40 проц. усёй саюзнай вытворчасці шчотак роз-нага прызначэння. Шкляныя заводы Беларусі выпускаюць бемскае шкло, шліфаваную і крышталёвую пасуду, частка якой ідзе і на экспарт.